

Olhavan koulun lakkauttaminen / prosessin aikataulutus / Olhavan koulun raportin ja lakkauttamisesityksen käsittely ja asian siirtäminen kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston käsiteltäväksi

Opetvarh 30.03.2023 § 31

Valmistelija vs. sivistysjohtaja Jari-Jukka Jokela

lin kunnanvaltuusto lakkautti Olhavan koulun kokouksessaan 1.11.2021 (§183). Kunnanvaltuuston päätöksestä tehtiin kolme valitusta hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeus antoi asiassa kumoamispäätöksen 15.11.2022. Päätöksessään hallinto-oikeus totesi, että lin kunta ei ole toteuttanut hallintolain 41§:n perusteella kuuluvaa tiedottamisvelvollisuuttaan ja kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien varaamisvelvollisuutta riittävästi.

lin kunnan opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on kokouksessaan 26.1.2023 päättänyt perustaa Olhavan koulun päätösprosessin valmistelua varten työryhmän, johon se nimesi lautakunnan edustajiksi Minna Paakkolan, Leena Tiiron ja Pekka Koskelan sekä viranhaltijoista sivistysjohtaja Tuomo Lukkarin. Lisäksi lautakunta pyytää kunnanhallitusta nimeämään työryhmään edustajansa. Kunnanhallitus ei nimennyt työryhmään edustajaansa (kh 13.2.23 §47).

Työryhmän tehtäväksi lautakunta määritteli seuraavaa:

- valmistella Olhavan koulun päätösprosessia opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan ja kunnanvaltuuston käsittelyä varten
- päivittää olemassa olevat aineistot ja tiedot
- aloittaa koulun lakkauttamiseen liittyvät osallisuus- ja kuulemistoimet
- antaa valmistelutyönsä ja esityksensä tiedoksi opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle maaliskuun 2023 kokouksessa

Lautakunnan 26.1.23 kokouksessa perustettu työryhmä kokoontui 2.3.23. Kokouksessa todettiin prosessin nykytilanne sekä käytiin läpi Kuntaliiton laatima asiakirja ”Päätöksentekomenettely kouluverkon muutoksissa”. Työryhmä päätti, että ko. asiakirjassa mainittua tarkastelusuunnitelmaa käytetään ohjenuorana Olhavan koulun prosessissa vuonna 2023.

Edellä mainitussa asiakirjassa todetaan:

Kouluverkkosuunnitelmassa tai -selvityksessä tarkastellaan yleisesti mm. seuraavia seikkoja:

- kunnan taloudellinen tilanne ja sen kehitys
- opetustoimen käyttötalous ja investoinnit
- kuvaus nykyisestä kouluverkosta
- nykyisten koulutilojen kunto ja tilojen käyttö muuhun kuin opetustarkoitukseen
- pedagogiset seikat
- lähikoulun osoittamismenettely
- koulukuljetukset
- oppilashuoltopalvelut
- oppilasennusteet kunnan alueella ja oppilaaksiottoalueittain
- kuntarajat ylittävä yhteistyö
- henkilöstösuunnitelma opettajien ja muun koulun henkilökunnan osalta
- esitys perusopetuspalvelujen uudesta järjestämisestä
- esitys uudesta kouluverkosta ja oppilaiden lähikoulujärjestelyistä
- esitys henkilöstön sijoittamisesta
- arviointi päätösehdotusten vaikutuksista, muun muassa lapsiin kohdistuvista vaikutuksista.

Lisäksi työryhmä päätti, että tehdään lapsivaikutusten seuranta-arvio (jälkiarviointi) nykytilanteen pohjalta.

Työryhmä kokoontui seuraavaan kerran 22.3.2023. Työryhmä valmisti kokouksessaan lautakunnalle esityksen Olhavan koulun lakkauttamisprosessin etenemisestä.

Esittelijä vs. sivistysjohtaja Jari-Jukka Jokela

Päätösesitys Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää Olhavan koulun lakkauttamisprosessin etenemisestä ja antaa päätöksen tiedoksi kunnanhallitukselle.

Keskustelun kuluessa vs sivistysjohtaja teki muutetun päätösesityksen.

Muutettu päätösesitys Vs sivistysjohtaja Jari-Jukka Jokela

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta esittää lin Olhavan koulun lakkauttamista ja päättää aloittaa Olhavan koulun lakkauttamisen valmistelun. Sen johdosta ilmoitetaan asian vireillä olemisesta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä hallintolain (6.6.2003/434) 41§ mukaisesti, mitä varten järjestetään tiedotustilaisuus kuntalaisille Olhavan koululla. Lisäksi varataan mahdollisuus jättää kirjallisia kannanottoja.

- Ilmoitus asian vireillä olemisesta ja vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta julkaistaan kunnan ilmoitustaululla, internet-sivuilla, peruskoulun Wilma-järjestelmässä, kirjeitse Olhavan koulua lv. 21-22 käyneiden oppilaiden koteihin sekä paikallislehdissä Rantapohja ja li-Sanomat.

-Olhavan koulun henkilöstölle järjestetään kuulemistilaisuus 11.4.23.

-Lapsivaikutusten arvioinnin seuranta-arvio järjestetään Olhavan koulua viime lukuvuonna käyneille nykyisille 2.-6.-luokkalaisille Haminan ja Kuivaniemen kouluilla 12.-13.4.23

-Tiedotustilaisuus järjestetään Olhavan koululla 19.4.23 klo 17.30 alkaen.

-Kirjalliset kannanotot Olhavan koulun lakkauttamisesta tulee jättää kunnanvirastolle 26.04.2023 klo 15.00 mennessä osoitteella: lin kunta, Jokisuuntie 2, 91100 li tai sähköpostitse kunta@ii.fi

Kyseisten tilaisuuksien jälkeen asia viedään opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan ja kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Tämä päätös annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle.

Päätös Hyväksyttiin.

Merkittiin, että tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Opetvarh 17.05.2023 § 52

Valmistelija Vs. sivistysjohtaja Jari-Jukka Jokela

1. Lähtökohdat

Talousarviossa 2020 hyväksyttiin yhtenä toiminnallisen muutoksen osana, että Olhavan koulun tilannetta tarkastellaan kunnanvaltuuston vuonna 2015 tekemän palveluverkkoselvityksen linjausten mukaisesti. Selvityksessä linjattiin,

että Olhavan koulun tilannetta tarkastellaan, mikäli oppilasmäärä on kahtena peräkkäisenä lukuvuotena alle kolmekymmentä oppilasta. Koska tämä oli toteutunut, Olhavan koulun tilanne otettiin tarkasteluun. Tarkastelu tarkoitti erilaisten vaihtoehtojen selvittämistä. Kun tarkastelujen pohjalta päädyttiin näkemykseen tarvittavista toimista, vietiin prosessi päätöksentekoon hallintosäännön mukaisesti. Vuoden 2020 talousarvion käsittelyn yhteydessä kunnanhallitus kokouksessaan 23.11.2020 §311 hyväksyi esityksen, jossa opetuksen ja varhaiskasvatuksen toiminnallisissa muutoksissa edetään Olhavan koulun ja Tenavatuvan osalta opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan hyväksymän palvelusuunnitelman mukaisesti eli nämä toiminnot lakkautetaan 1.8.2022 alkaen ja esitti tätä edelleen kunnanvaltuustolle. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 7.12.2020 §95, että Olhavan koulu ja Tenavatupa lakkautetaan 1.8.2022. Koulun lakkauttamisesta pitää tehdä vielä erikseen hallinnollinen kunnanvaltuuston päätös. Varhaiskasvatuspalveluiden osalta päätöksen voi tehdä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta.

Hallintolain 31 § mukaan viranomaisen on huolehdittava palveluverkkoa koskevan asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Kunnassa viime kädessä arvioidaan, mitä selvityksiä päätöksen valmisteleminen tarvitaan. Olhavan koulun ja Tenavatuvan osalta selvittelyä on tehty pääasiassa Palvelusuunnittelun 2020-2025 työryhmässä ja lisäksi Olhavan koulun työryhmässä. Asiaa on lisäksi esitelty ja käsitelty edellä kuvatun kaltaisesti kunnan päätöksenteossa, hallintoelimityksissä ja viranhaltijoiden valmistelemana.

lin kunnanvaltuusto lakkautti Olhavan koulun kokouksessaan 1.11.2021 (§183). Kunnanvaltuuston päätöksestä tehtiin kolme valitusta hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeus antoi asiassa kumoamispäätöksen 15.11.2022. Päätöksessään hallinto-oikeus totesi, että lin kunta ei ole toteuttanut hallintolain 41§:n perusteella kuuluvaa tiedottamisvelvollisuuttaan ja kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien varaamisvelvollisuutta riittävästi.

2. Tehdyt selvitykset ja raportti

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta nimesi kokouksessaan 23.1.2020 §6 Olhavan koulun työryhmän.

Kumoamispäätöksen jälkeen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta perusti 26.1.2023 uuden Olhavan koulun työryhmän päivittämään edellisen työryhmän tekemän raportin. Uuteen työryhmään opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta nimesi lautakunnan edustajiksi Minna Paakkolan, Leena Tiiron ja Pekka Koskelan sekä viranhaltijoista sivistysjohtaja Tuomo Lukkarin. Myöhemmin Minna Paakkola erosi lautakunnan puheenjohtajuudesta ja uusi puheenjohtaja Reijo Kehus korvasi Paakkolan. Sivistysjohtajan korvasi työryhmässä vs. sivistysjohtaja.

Työryhmä kokoontui kolme kertaa ja kolmannen kokouksen jälkeen 2.5.23 se lähetti raportin (liite) lautakunnan hyväksyttäväksi. Työryhmä antoi vs. sivistysjohtajalle oikeuden tehdä raporttiin teknisiä lisäyksiä.

3. Palveluiden järjestäminen

Kunta järjestää perusopetusta kaikille sen alueella asuville oppivelvollisille. Kunnan opetuksen järjestämisvelvollisuutta ei siis ole kytketty lapsen kotikuntalain mukaiseen kotikuntaan, vaan lapsen asuinkuntaan. Suomessa on noin 3200 koulua, joissa annetaan perusopetusta. Niistä valtaosa (n.98%) on kunnallisia. Asuinkunta osoittaa oppivelvollisille koulupaikan ns. lähikoulussa.

Lähikoulu ei välttämättä ole fyysisesti lähin koulu. Oppivelvollinen voi pyrkiä myös muuhun kuin kunnan osoittamaan kouluun, mutta subjektiivista oikeutta päästä tähän kouluun hänellä ei ole.

Perusopetus on kunnan järjestämää palvelua. Kunta opetuksen järjestäjänä päättää myös kouluverkosta ja oppilaiden sijoittamisesta kouluihin. Kouluverkosta tai yksittäisen koulun perustamisesta tai lakkauttamisesta päättää kunnanvaltuusto. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää opetuksen taloudesta, suunnitelmista, henkilöstömitoituksesta ja toiminnan arvioinnista.

4. Olhavan koulun oppilasmäärän kehitys

VUOSILK		2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
1.lk		6	1	8	3
2.lk		4	7	1	6
3.lk		5	4	7	1
4.lk		3	4	4	7
5.lk		5	3	4	4
6.lk		8	-	-	-
		31	19	24	21

VUOSILK	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30
1.lk	3	5	4	2	4	3	4
2.lk	1	3	5	4	2	4	3
3.lk	2	1	3	5	4	2	4
4.lk	3	2	1	3	5	4	2
5.lk	1	3	2	1	3	5	4
6.lk	-	-	-	-	-	-	-
	10	14	15	15	18	18	17

Kuudennen luokan oppilaat on siirretty Kuivaniemen koululle.

5. Olhavan koulun lakkauttamisesta syntyvät säästöt

Säästöt vuositason yhteensä

opettajat	76 827,50€
ohjaaja	25 673,75€
ateria- ja puhtauspalvelut	35 000,00€
kiinteistö	43 705,00€
Yhteensä	181 206,25€

6. Vaikutusten arviointia

Koulun lakkauttamisen ja jatkamisen yhteydessä kuntapäättäjät joutuvat punnitsemaan omia ja kuntansa arvoja. Vaikutusten arvioinnissa punnitaan myös kykyä hahmottaa päätösten vaikutuksia ja merkityksiä. Vaikutusten arviointia tulee toteuttaa suunnittelusta lähtien, osallisuuden kautta, päätöksenteon yhteydessä ja myös päätöksen toimeenpanossa ja jälkiseurannassa.

Vaikutuksia arvioidaan monesta näkökulmasta. Vaikutusten ennako- arvioinnissa yhdistetään eri näkökulmia samaan arviointityöhön. Käsiteltävä asia vaikuttaa siihen, mitä näkökulmia on syytä ottaa huomioon. Olhavan koulun tilanteen tarkastelussa korostuvat erityisesti ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi sekä lapsivaikutusten arviointi. Myös hyvinvointivaikutusten ja sosiaalivaikutusten arviointi on syytä huomioida ja huolehtia myös yhdenvertaisuudesta.

Vaikutusten arvioinnissa on pyritty etenemään seuraavien kysymysten kautta. Kysymyksiä tulee edelleen esittää, sekä päätöksentekoa ennen, sen aikana että sen jälkeen.

Mitä vaikutusten arvioinnilla tavoitellaan?

Priorisointi → taloudellisuus – laadukkuus – tasapuolisuus – arvot?

Mitä ratkaisuvaihtoehtoja on?

Mitä positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia eri vaihtoehtojilla on?

Millaiseen tietoon analyysi vaikutuksista perustuu? Mitä ei tiedetä?

Mikä vaihtoehto on kokonaisuutena paras ja miksi?

Onko ehdotuksella haitallisia seurauksia erityisesti jollekin ryhmälle / kokonaisuudelle?

Mitä ristiriitaisia tai kilpailevia näkökulmia asiaan liittyy?

Mitä päätöksen toimeenpanossa tulee huomioida?

Mihin asioihin seurannassa on kiinnitettävä huomiota?

Lapsivaikutusten arvioinnista:

Koulu- ja varhaiskasvatusverkolla on merkitystä:

- Lasten ja nuorten kasvuun, kehitykseen ja terveyteen
- Lasten ja nuorten perheeseen, asumiseen ja talouteen
- Lasten ja nuorten liikkumiseen, vapaa-aikaan ja turvallisuuteen
- Lasten ja nuorten kasvuyhteisöihin, sosiaalisuuteen ja mahdollisuuksiin

Olhavan koulun tilanteen tarkastelussa vaikutusten arviointia on tehty suunnittelusta lähtien. Eri vaihtoehtojista on pyritty nostamaan esille oleellimmat näkökulmat vaikutusten arvioinnin keinoin.

7. Tehdyt toimenpiteet maaliskuussa 2023

Kuulemisprosessista kuulutettiin maaliskuussa 2023 lehdissä, kunnan nettisivustolla ja sosiaalisessa mediassa.

Olhavan koulun henkilöstöä kuultiin 11.4.23 Lapsivaikutusten seuranta-arvio tehtiin Haminan ja Olhavan kouluilla 12.-13.4.23. Tiedotustilaisuus järjestettiin Olhavan koululla 19.4.23 Kirjalliset kannanotot Olhavan koulun lakkauttamisesta tuli jättää 26.04.2023 mennessä.

Lapsivaikutusten seuranta-arvio tehtiin Haminan koululla 12.4. ja Olhavan koululla 13.4.23. Olhavan koulun entinen koulunjohtaja, nykyinen Kuivaniemen koulun luokanopettaja ja siis lasten tuntema opettaja, suoritti arvioinnin molemmilla kouluilla ja hänen laatima arvioinnin kooste on seuraavassa. Seuranta-arvio noudatti hyväksyttä kaavaa, mitä on käytetty aiemminkin eri lakkauttamisprosesseissa.

1. Millainen minun nykyinen kouluni on?

Keräsimme positiivisia ja negatiivisia kokemuksia koulusta. Oppilaat kirjoittivat itsenäisesti lapuille asioita/sanoja, jotka kiinnittivät itse positiiviset asiat ja negatiiviset asiat -alustalle. Tämän jälkeen kävimme keskustelua esille nousseista asioista ja niitä sai vielä halutessaan täydentää.

Positiivisiksi asioiksi nousivat kaverit *"paljon uusia kavereita/tuttuja/seuraa"* ja opettajat; *"kivat ja hyvät opettajat"* ja iso koulu tuntui myös kivalta asialta.

Negatiivisiksi asioiksi nousivat: *"kouluun on pitkä matka"* ja *"joutuu odottelemaan" tai "matka kestää liian kauan"*. Koululla on *"paljon uusia ihmisiä"*, joita ei tunne, niin opettajia kuin oppilaita. Välillä *"tulee riitoja toisten"* kanssa ja uusiin toimintoihin/toimintamalleihin sopeutuminen vie aikaa.

2. Mitkä asiat hankaloittavat minun oppimistani tai koulunkäyntiäni?

Oppilaat tekivät tehtävää aluksi parityönä ja käytiin lopuksi yhdessä läpi. Oppilaat kokivat näiden asioiden nimeämisen vaikeina. Osa oppilaista ei osannut laittaa tai kertoa mitään hankaloittavaa asiaa.

Häiritsevinä asioina koettiin *"kaverit, jotka höpöttävät tai häiritsevät puheilla tai kuiskailemalla"*. Taksimatkan aikana *"puhelimien käyttö, joka saa aivot solmuun"*. *"Välitunnit ja ruokatunnit tuntuvat liian lyhyiltä"*, *"Opettajat vaihtuvat eri tunneille"* ja *"pitkät koulupäivät, jotka jatkuvat klo 15 asti"*.

3. Koulumatka

Koulumatkasta käytiin keskustelua ja pohdittiin aikaisempaa matkaa ja nykyistä matkaa. *"Koulupäivän pituus kuljetuksineen tuntuu pitkältä"*; lähtö klo 8 aikoihin ja myöhäisin paluu klo 16 aikoihin. *"Välillä väsymystä pitkästä koulupäivästä ja harrastuksiin ehtiminen on välillä haastavaa."* On myös oppilaita, jotka ovat muuttaneet lähemmäksi koulua ja voivat nyt kulkea kävellen tai pyöräillen kouluun.

Ratkaisua koulumatkan pituuteen he eivät aluksi osanneet sanoa. Keskustelussa ehdotuksena tuli *"kuljetus koululle niin, että odotusta ei muodostuisi"*. Toisaalta osa oppilaista toivoi aamulle ulkoiluaikaa ennen koulupäivän alkua. Osa kertoi tottuneensa jo matkustamiseen *"Matka on pitkä, mutta siihen on tottunut"*, *"koulumatkan pituus on se mikä on"*.

4. Koulun vaihtamiseen liittyviä tunteita

Kävimme keskustelua koko ryhmän kanssa. Keskustelu oli pääasiassa kavereihin liittyvää. Muutama oppitunteihin ja liikuntaan liittyvä kommentti. *"Uuteen isompaan kouluun meno tuntui jännittävältä."* *"Kavereita sai kuitenkin nopeasti ja kavereita on monenlaisia."* *"Myös entisiin kavereihin, jotka ovat muuttaneet, on pidetty yhteyttä."* *"Ajattelin, että saan enemmän kavereita."* *"Saan vain oman luokan opetusta, helpompi keskittyä, kun kaikki tekee samaa asiaa."* *"Ei ole ollut vaikutusta, onko yhdysluokka vai oman luokkatason opetusta."* *"Jalkapalloareena on kiva, liikuntatunneille parempi ympäristö."*

5. Mistä on hyvä koulu tehty?

Jokainen oppilas sai kirjoittaa asioista omalle paperille itsenäisesti.

Piha: Hyviä rimpuilutelineitä, hyvä jalkapallokenttä ja maali, kiikkuja ja leikkivälineitä, paljon maaleja, koripallo alue ja nurmipiha. Hyvin

kunnossapidetty piha, jossa on paljon mahdollisuuksia erilaisille peleille ja leikeille.

Luokka: Paljon tilaa, toimivat videotykit, kaiuttimet ja valot. Tarvikkeita esim. kyniä, kumeja, teroittimia, papereita ja viivoittimia. Kuulosuojaimia, palloja ja pehmeitä penkkejä. Ei yhdysluokkia. Sisustus niin, että luokka on valoisa, viihtyisä ja kodikas.

Lähiympäristö: Puhdas ympäristö, luonto, rauhallinen alue. Lähellä liikuntapaikkoja, kalastuspaikka. Kirjasto sekä koti.

Opettaja: Opettaja olisi reilu ja puuttuu kiusaamisiin ja luokan hyvinvointiin. Kiva, hauska, rauhallinen, sopivan rento ja ymmärtäväinen. Hyvä, joka osaa opettaa kunnolla asiat, muistiinpanoja olisi hyvä olla.

Oppilaat: Oppilaat olisivat ystävällisiä, reiluja, kannustavia ja avuliaita toisia kohtaan. Että kaikki osaisivat pitää hauskaa ja olla rauhallisia tarvittaessa. Kukaan ei kiusaisi ketään ja erilaiset oppilaat hyväksytään mukaan. Mukavia, kivoja, rauhallisia ja rehellisiä. Eivät syrji tai kiusaa ketään.

Mitä kaipaat entisestä koulustasi: Kavereita, joka ovat muuttaneet tai menneet toiselle koululle. Opettajia ja sitä pienen koulun rauhallisuutta. Kaipaen ihan kaikkea. Pesäkeinua ja isoa mäkeä. Koulun omaa kirjastoa ja lyhyttä koulumatkaa. Pihaleikkejä. Harrastukset olivat lähempänä. Kaikki tunsivat toisensa.

8. Työntekijöiden kuuleminen

Olhavan henkilöstöä kuultiin 11.4.23. Kaikki kutsutut osallistuivat tilaisuuteen. Käsiteltävät asiat olivat:

- neuvottelun/kuulemistilaisuuden tausta/työnantajan selvitys asian tämänhetkisestä vaiheesta
- sovellettavat säädökset ja ohjeet
- vaikutukset viranhaltijan ja työsuhteisten asemaan
- viranhaltijan/työntekijän kannanotto asiaan
- selvitettäväksi pyydettyt asiat

9. Kirjalliset kannanotot

Olhavan työryhmä kokoontui 2.5.23 hyväksymään päivitetyn Olhavan raportin (liite), johon koottu mm. kaikki annetut kirjalliset kannanotot. Kuntalaiset ottivat kantaa kannanotoissa koulun ja kylän elinvoiman säilymiseen. Monissa kannanotoissa korostettiin kylien tasa-arvoista kohtelua suhteessa taajama-alueeseen.

10. Lopuksi

Vs. sivistysjohtaja on lisäksi pyytänyt controllerilta väestönkehityksen menneiltä vuosilta lin pohjoisilta alueilta. Tämä taulukko on lisätty teknisenä lisäyksenä raporttiin.

Työryhmä totesi 2.5.23 kokouksessaan, että Olhavan päivitetty raportti ja lakkauttamisasiä lähetetään kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston päätettäväksi. Työryhmä katsoo työnsä päättyneeksi.

Esittelijä

vs. sivistysjohtaja Jari-Jukka Jokela

Päätösesitys	Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää, 1. että se hyväksyy Olhavan koulun 10.5.23 päivitetyn raportin ja 2. että se esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle Olhavan koulun lakkauttamista 1.8.2023 lähtien.
Päätös	Lautakunta teki teknisen korjauksen koulun lakkauttamisesta syntyviin säästöihin kiinteistökulujen osalta. Pekka Nevalainen esitti, että Olhavan koulun toiminta jatkuu 1.8.23 alkaen Olhavassa. Pirjo Klasila, Veliheikki Hyvärinen ja Pekka Koskela kannattivat esitystä. Suoritettiin nimenhuutoäänestys. Päätösesitystä kannattavat sanoivat JAA ja Pekka Nevalaisen esitystä kannattaneet sanoivat EI. Äänestystulos JAA 4 ja EI 5. JAA äänestivät Leena Tiiro, Juho-Jussi Heinäaho, Aila Paaso ja Katja Torvinen. EI äänestivät Reijo Kehus, Pirjo Klasila, Veliheikki Hyvärinen, Pekka Nevalainen ja Pekka Koskela. Aila Paaso, Leena Tiiro, Katja Torvinen ja Juho-Jussi Heinäaho jättivät päätökseen eriävän mielipiteensä. Merkittiin, että pykälä tarkistettiin kokouksessa. Kokoustauko pidettiin klo 18.05-18.10.

Khall 22.05.2023 § 134

Valmistelija	vs. sivistysjohtaja Jari-Jukka Jokela Olhavan koulun lakkauttamispäätös on tehty lautakunnassa (7.10.2021 §95), kunnanhallituksessa (18.10.2021 §293) ja valtuustossa (1.11.2021 § 183). Hallinto-oikeus on kumonnut (15.11.2022) kunnanvaltuuston 1.11.2021 § 183 tekemän päätöksen perustaen päätöksensä puutteelliseen kuulemiseen koulun lakkauttamisen vaikutusten osalta. Itse päätöstä ei ole moitittu. Aiemmin tehty päätös on perustunut laajempaan palveluverkkoselvitykseen sekä erityisesti siinä luotuihin periaatteisiin, jotka määrittelevät, milloin ja millä periaatteilla laskettu oppilasmäärä ja siinä tapahtuvat muutokset johtavat prosessiin, jolla määritellään kouluverkon muutokset ja mahdolliset koulujen lakkauttamiset. Kyseiset periaatteet on yhdessä hyväksytty ja niihin on periaatetasolla sitouduttu. Aiemman päätöksen perusteet, oppilasmäärä tai toimintaympäristö ei ole muuttunut ainakaan koulun jatkumista tukevaan suuntaan. Päinvastoin, oppilaskehitys on jatkanut laskevalla kehityspolulla. Toteutuneen historian ja ennusteen (alla) mukaan Olhavan koulun oppilasmäärä vaihtelee vuodesta 2023 vuoteen 2030 välillä 10-18.
--------------	--

Seuraavassa taulukossa on 4.4.23 päivitetty oppilastilasto (kunnassa asuvat oppilaat):

OLHAVAN KOULU (6.lk siirretty jo aiemmin Kuivaniemen kouluun)

lk	2023- 24	2024- 25	2025- 26	2026- 27	2027- 28	2028- 29	2029- 30
1	3	5	4	2	4	3	4
2	1	3	5	4	2	4	3
3	2	1	3	5	4	2	4
4	3	2	1	3	5	4	2
5	1	3	2	1	3	5	4
6	-	-	-	-	-	-	-
Yht.	10	14	15	15	18	18	17

lin kunta on ollut ja on jatkossakin isojen taloudellisten haasteiden edessä. Kunnan palveluiden kulutaso on kestäättömällä polulla. Palveluverkkosuunnitelma on ollut ja on edelleen merkittävä peruspilari talouden tasapainottamisen tiellä. Palveluverkon periaatteissa pysyminen ja siihen kuuluvien toimenpiteiden tekeminen on kriittisen tärkeää. Tehdyt ratkaisut, joista Olhavan koulun lakkauttaminen on merkittävä osa, ovat saaneet pahinta talouden syöksykierrettä oikaistua, mutta niissä pysyminen ja jatkotoimenpiteiden tekeminen on kriittistä kunnan terveen talouden ja resurssien asianmukaisen suuntaamisen sekä itsenäisen kunnan jatkon kannalta.

Resurssien käytön, kokonaistalouden ja kunnan kehityspolun kannalta Olhavan koulun lakkauttamisen perusteet ovat ilmeiset. Taloudellisten realiteettien lisäksi toiminnalliset ja opetuksen toteuttamisen laadulliset ja tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen liittyvät tosiasialliset perusteet tukevat koulun lakkauttamista. Ottaen huomioon, että oppilasmäärä jakaantuu luokille 1-5, siitä muodostuu hyvin epätarkoituksen mukaiset oppilasryhmät. Pahimmillaan yhdellä vuosiluokalla on 1-2 oppilasta. Kun ennusteen mukaan oppilaita on 10-15, se tarkoittaa käytännössä yhden opettajan koulua, jolloin yhden opettajan opetettavana on viisi vuosiluokkaa. Tämä vaikeuttaa laadukkaan ja järkevän opetuksen järjestämistä. Yhden opettajan koulussa ei pystytä eriyttämään opetusta riittävässä määrin. Tällöin on uhkana, että lapsen oikeus hänen tasoiseen opetukseen vaarantuu. Opettajalla ei myöskään ole läsnäolevaa pedagogista tukea kuin kerran viikossa erityisopettajan toimesta. Tämä johtaa myös tilanteeseen, jossa opettajalla ei ole riittävästi aikaa oppilasta kohden kohdata oppilaan omaa luokkatasoa eikä antaa hänelle henkilökohtaista tukea. Luokilla 1-5 opettavien oppiaineiden kirjo on jo varsin laaja, jolloin myös tätä kautta opettaja joutuu kohtuuttoman haasteen eteen.

Aikanaan tehdyn Olhavan koulun lakkauttamisen perusteet ovat edelleen vahvat niin opetuksen toteuttamisen kuin taloudenkin näkökulmasta. Tehdyt lisäselvitykset sekä kuulemiset ja muut arviot tukevat kokonaisuutena aiemmin tehtyä lakkauttamispäätöstä. Kuten lautakunnan valmistelijan virkavastuulla tehty esityskin.

Esitän, että kunnanhallitus päättää lakkauttaa Olhavan koulun.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Manninen Marjukka

Ptk tark.

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle Olhavan koulun lakkauttamista 1.8.2023 lähtien.
Päätös	Helka Tapio esitti, että kunnanhallitus ei esitä kunnanvaltuustolle koulun lakkauttamista 1.8.2023 lähtien. Ilkka Pakonen ja Petri Hyvönen kannattivat esitystä. Teijo Liedes esitti asian jättämistä pöydälle. Heli-Hannele Haapaniemi, Leena Tiiro ja Petri Tervonen kannattivat esitystä. Reijo Kehus esitti asian käsittelyn jatkamista. Helka Tapion kannatti esitystä. Suoritettiin nimenhuutoäänestys. Käsittelyn jatkamista kannattavat sanoivat JAA ja Teijo Liedeksen esitystä asian jättämistä pöydälle kannattavat sanoivat EI. Äänestystulos JAA 6 ja EI 5. JAA (6) äänestivät Ilkka Pakonen, Hannu Kaisto, Petri Hyvönen, Reijo Kehus, Helka Tapio ja Sanna Valaja. EI (5) äänestivät Teijo Liedes, Heli-Hannele Haapaniemi, Inka Laurila, Petri Tervonen, Leena Tiiro. Helka Tapio esitti, että kunnanhallitus ei esitä kunnanvaltuustolle Olhavan koulun lakkauttamista. Kunnanhallitus lähettää opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle selvitettäväksi ns. pienten koulun järjestämisen mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla, laajuudella ja aikataululla niin, että se aloittaisi 1.8.2024 alkaen. Ilkka Pakonen ja Petri Hyvönen kannattivat esitystä. Suoritettiin nimenhuutoäänestys. Päätösesitystä kannattavat sanoivat JAA ja Helka Tapion esitystä kannattaneet sanoivat EI. Äänestystulos JAA 5 ja EI 6. JAA (5) äänestivät Teijo Liedes, Heli-Hannele Haapaniemi, Inka Laurila, Petri Tervonen, Leena Tiiro. EI (6) äänestivät Ilkka Pakonen, Hannu Kaisto, Petri Hyvönen, Reijo Kehus, Helka Tapio ja Sanna Valaja. Teijo Liedes, Leena Tiiro, Petri Tervonen ja Heli-Hannele Haapaniemi jättivät päätökseen eriävän mielipiteen.

Khall 05.06.2023 § 160

Valmistelija	vs. sivistysjohtaja Jari-Jukka Jokela, hallinto- ja talousjohtaja Virpi Kolehmainen Kunnanhallituksen (22.5.2023 §134) päätöksen jälkeen on todettu esteellisyys asian käsittelyssä. Esteellisyyden toteamisen sekä prosessin korjaamisen osalta on pyydetty ohjeistusta Kuntaliiton lakiosastolta. Juristeilta saatun näkemyksen mukaan kyseessä on esteellisyys ja näin ollen menettelyvirhe. Tämän johdosta tehty päätös tulee kumota ja asiasta tulee tehdä uudelleen päätös, jonka yhteydessä virheellinen menettely korjataan.
Esittelijä	Kunnanjohtaja Manninen Marjukka
Päätösesitys	Kunnanhallitus kumoaa aiemmin (22.5.2023 §134) tekemänsä päätöksen, käy lähetekeskustelun prosessin uudelleen käsittelystä ja lähettää asian opetus- ja

varhaiskasvatuslautakunnan valmisteltavaksi. Valmistelun jälkeen asia palaa kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Päätös

Helka Tapio esitti kokouksen yleiskeskustelun aikana eriävän näkemyksensä asian käsittelyssä todetusta esteellisyydestä. Puheenjohtaja totesi, että Tapio voi jättää eriävän mielipiteen päätökseen. Helka Tapion esitys raukesi kannattamattomana.

Muutettu päätösesitys:

1) Kunnanhallitus toteaa esteellisyyden asian käsittelyssä:

2) Kunnanhallitus kumoaa aiemmin (22.5.2023 §134) tekemänsä päätöksen, käy lähetekeskustelun prosessin uudelleen käsittelystä ja lähettää asian opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan valmisteltavaksi.

3) Valmistelun jälkeen asia palaa kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Hyväksyttiin.

Helka Tapio jätti eriävän mielipiteen koskien päätöksen kohtaa 1.

Opetvarh 20.06.2023 § 68

Valmistelija

Sivistysjohtaja Tuomo Lukkari

Kunnanhallitus on kokouksessaan 5.6.23 todennut kyseisen pykälän prosesissa esteellisyyden ja tämän vuoksi kumonnut 22.5.23 §134 tekemänsä päätöksen.

Kunnanhallitus lähetti ko. asian takaisin opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle. Näin ollen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan on valmisteltava pykälän asia uudelleen ja lähetettävä se kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Lukkari Tuomo

Päätösesitys

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää

1. nimetä asiaa valmistelevan työryhmän ja käy keskustelun prosessista ja päättää sen etenemisestä ja sisällöstä.
2. päivittää raportin, varaa vaikuttamismahdollisuudet ja järjestää tarvittavat kuulemiset.
3. että asia menee kunnanhallituksen kautta kunnanvaltuuston päätettäväksi

Päätös

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti

1. perustaa asiaa valmistelevan työryhmän ja nimesi siihen Pekka Koskelan puheenjohtajaksi ja muiksi jäseniksi Reijo Kehuksen sekä Leena Tiiron ja viranhaltijoista sivistysjohtaja Tuomo Lukkarin.
2. antaa työryhmälle tehtäväksi
 - päivittää aiemman Olhavan koulun työryhmän raportin tarvittavin osin
 - selvittää niin sanotun pienten koulun mallin vaihtoehdot, niihin liittyvät henkilöstöratkaisut, kiinteistöjen tilanteet, kustannukset ja hallintomallit sekä arvioida näitä
 - tarkastella tarvittavia vaikuttamismahdollisuuksien varaamisia, kuulemisia ja

hallinnollista etenemistä

- valmistella raportin ja mahdollisen esityksen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle syyskuun 2023 kokoukseen

3. edetä asiassa tekemällä työryhmän raportin käsittelemisen jälkeen esityksen kunnanhallitukselle ja – valtuustolle päätettäväksi

Opetvarh 31.08.2023 § 83

Valmistelija Sivistysjohtaja Tuomo Lukkari

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti kokouksessaan 20.6.2023 §68 perustaa Olhavan koulun tilanteen päätösprosessia valmistelevan työryhmän ja nimesi siihen Pekka Koskelan puheenjohtajaksi ja muiksi jäseniksi Reijo Kehuksen sekä Leena Tiiron ja viranhaltijoista sivistysjohtaja Tuomo Lukkarin. Työryhmän tehtäviksi lautakunta määritteli seuraavaa:

- päivittää aiemman Olhavan koulun työryhmän raportin tarvittavin osin
- selvittää niin sanotun pienten koulun mallin vaihtoehdot, niihin liittyvät henkilöstöratkaisut, kiinteistöjen tilanteet, kustannukset ja hallintomallit sekä arvioida näitä
- tarkastella tarvittavia vaikuttamismahdollisuuksien varaamisia, kuulemisia ja hallinnollista etenemistä
- valmistella raportin ja mahdollisen esityksen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle syyskuun 2023 kokoukseen

Työryhmä on kokoontunut 7.8.2023 ja 17.9.2023. kokouksessaan 17.9.2023 työryhmä on hyväksynyt Olhavan koulun raportin ja päättänyt esittää sitä hyväksyttäväksi opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti kokouksessaan 20.6.2023 §68 edetä asiassa tekemällä työryhmän raportin käsittelemisen jälkeen esityksen kunnanhallitukselle ja - valtuustolle päätettäväksi.

Esittelijä Sivistysjohtaja Lukkari Tuomo

Päätösesitys Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää

1. hyväksyä työryhmän laatiman ja esittelemän Olhavan koulun raportin
2. aloittaa Olhavan koulun lakkauttamiseen 1.8.2024 liittyvän hallinnollisen valmistelun ja järjestää vaikuttamismahdollisuuksien varaamista varten tiedotustilaisuuden Olhavan koululla 20.9.2023 klo 18.00
3. hyväksyä aiemmin toteutetut henkilöstön kuulemiset ja vaikutusten arvioinnit osaksi kohdan kaksi Olhavan koulun lakkauttamisen hallinnollista valmistelua
4. pyytää kirjallisia kannanottoja Olhavan koulun lakkauttamisesta 26.09.2023 klo 15.00 mennessä osoitteella: lin kunta, Jokisuuntie 2, 91100 li tai sähköpostitse kirjaamo@ii.fi
5. jatkaa niin sanotun pienten koulun mallin selvittämistä ja antaa sen tehtäväksi lautakunnan 20.6.2023 §68 perustamalle työryhmälle
6. esittää koulun Olhavan lakkauttamista 1.8.2024 alkaen kunnanhallitukselle ja - valtuustolle.

Päätös Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti hyväksyä kohdat 1-4 esityksen mukaisesti.

Kohdassa 5 Reijo Kehus esitti Pekka Koskelan kannattamana, että lautakunta jatkaa niin sanotun pienten koulun mallin selvittämistä ja antaa sen tehtäväksi

työryhmälle, johon lautakunta nimeää Reijo Kehuksen, Pekka Koskelan ja Aila Paason jäseniksi sekä sivistysjohtaja Tuomo Lukkarin puheenjohtajaksi. Kohta 5 hyväksyttiin yksimielisesti Reijo Kehuksen esityksen mukaisesti.

Kohdassa 6 Leena Tiiron esitys Pekka Nevalaisen kannattamana, että opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää kannastaan Olhavan koulun lakkauttamiseen kohdan kaksi tiedotustilaisuuden (20.9.2023) ja kohdan neljä kannanottojen sisältämien tietojen jälkeen. Leena Tiiron esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Opetvarh 27.09.2023 § 90

Valmistelija Sivistysjohtaja Tuomo Lukkari

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti kokouksessaan 31.8.2023 §83 aloittaa Olhavan koulun lakkauttamiseen 1.8.2024 liittyvän hallinnollisen valmistelun. Tätä varten on järjestetty vaikuttamismahdollisuuksien varaamista varten tiedotustilaisuuden Olhavan koululla 20.9.2023 klo 18.00. Lautakunta on myös pyytänyt kirjallisia kannanottoja Olhavan koulun lakkauttamisesta 26.09.2023 klo 15.00 mennessä osoitteella: lin kunta, Jokisuuntie 2, 91100 Ii tai sähköpostitse kirjaamo@ii.fi. Samalla lautakunta päätti hyväksyä aiemmin toteutetut henkilöstön kuulemiset ja vaikutusten arvioinnit osaksi Olhavan koulun lakkauttamisen hallinnollista valmistelua.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti edelleen kokouksessaan 31.8.2023 §83, että se päättää kannastaan Olhavan koulun lakkauttamiseen tiedotustilaisuuden (20.9.2023) ja kohdan saapuneiden kannanottojen sisältämien tietojen jälkeen.

Lautakunta hyväksyi kokouksessaan 31.8.2023 §83 Olhavan koulun raportin, joka on tehty alunperin vuonna 2020 ja päivitetty viimeksi 17.8.2023. Olhavan koulun tilannetta tarkasteleva työryhmä vuonna 2020 päätyi työskentelynsä aikana siihen, että se laatii koulun tilanteesta raportin. Työryhmässä olivat viranhaltijoiden lisäksi mukana opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan sekä huoltajien edustajat. Työpajojen kautta prosessiin osallistuivat myös kaikki koulun oppilaat ja liki jokaisesta perheestä huoltaja / huoltajat. Vaihtoehtoja ja etenemistä mietittiin perusteellisesti myös muista kuin talouden näkökulmasta. Lautakunnan kokouksessaan 20.6.2023 §68 perustama työryhmä on esitellyt päivitetyn Olhavan koulun raportin opetus – ja varhaiskasvatuslautakunnalle viimeksi 31.8.2023 ja lautakunta on raportin hyväksynyt.

Raportissa, tulleissa kannanotoissa ja eri näkökulmissa on arvioitu koulun lakkauttamisen vaikutuksia lapsiin, perheisiin, opetukseen, kuntakuvaan ja kylän kehittymiseen. Olhavan koululla on pitkä historia ja se on ollut tavalla tai toisella kylän keskus ja perheiden elämään vaikuttava tekijä yli sata vuotta. Perinteet, muistot ja yhteisöllisyys ovat arvokkaita. Vaikutusten arvioinnissa lasten näkökulma on koulun lakkauttamista mietittäessä kaikkein tärkein. Opetuksellisesti on todennettavissa, että liian pieni oppilasmäärä aiheuttaa haasteita monipuolisuudelle, oppilasryhmien muodostamiselle, sosiaalisuudelle, yhteistyömuodoille ja opetussuunnitelman toteuttamiselle. Koulumatkat ja niiden kulkeminen vaikuttavat myös lasten arkeen. Suurin osa Olhavan koulun oppilaista on ollut maksuttoman koulukuljetuksen piirissä jo ennen siirtymistä Kuivaniemen koululle. Koulumatkat suurella osalla oppilaista pitenevät koulun lakkautuessa ja näin myös koulumatkaan käytetty aika kasvaa. Pitkien etäisyyksien kunnassa tämä on todellisuutta. Perusopetuslaissa säädetty koulumatkaan käytetty enimmäisaika ei ylitä koulun lakkautuessa ja oppilaiden koulumatkojen pidentyessä. On hyvä

myös arvioida, mitä koulun lakkauttaminen vaikuttaa lasten sosiaalisiin suhteisiin, identiteettiin, mahdollisuuksiin, osallisuuteen ja oppimisen polkuun.

Olhavan koulun oppilasmäärä on pieni. Kasvua ei ennusteiden valossa ole näköpiirissä. Myös koko kunnan oppilasmäärän kehitys on vahvasti aleneva ja pakottaa miettimään palveluverkkoa ja toteuttamaan sopeuttamistoimia tulevina vuosina. Nykyisen esiopetussuunnitelman ja perusopetuksen opetussuunnitelman, oppimisen tuen, valinnaisuuden ja oppimisen ryhmittelyn näkökulmista on todettavissa, että Olhavan koulu nykymallissaan on haastava. Oppilaita tulnaisiin opettamaan useita vuosiluokkia ja opetussuunnitelmia käsittävissä ryhmissä ja vertaisoppiminen olisi hankalasti toteutettavissa. Myös opetuksellinen yhteistyö, vertaismentorointi ja vastuun jakaminen vaarantuisivat.

Koulun lakkauttaminen tuo myös säästöjä. Lakkauttamisella voidaan vähentää kahden opettajan ja yhden ohjaajan verran henkilöstökuluja. Säästöiksi voidaan myös laskea kiinteistöön liittyvät kulut (mikäli kiinteistöstä luovutaan) ja tukipalveluiden henkilöstön kulut. Koulukuljetuskustannukset eivät lakkauttamisen myötä juuri nouse, koska olemassa olevilla sopimuksilla ja reiteillä voidaan toteuttaa oppilaiden kuljetus Kuivaniemelle. Tämä on voitu myös todentaa Olhavan oppilaiden opiskeltua Kuivaniemellä edellisenä lukuvuonna.

Olhavan koulun oppilaat mahtuvat hyvin lähikouluksi osoitettavalle Kuivaniemen koululle ja sinne on olemassa jo toimivat koulukuljetusreititkin. Olhavan koulun oppilaat ovat opiskelleet Kuivaniemen koululla lukuvuonna 2022-2023 ja he opiskelevat siellä myös lukuvuoden 2023-2024 lautakunnan päätöksen mukaisesti. Opiskelu, kuljetukset ja oppimisen tuki ovat toteutuneet hyvin. Oppilaiden sosiaalinen verkosto, valinnan mahdollisuudet, kerhotoimintaan osallistuminen ja opetusjärjestelyt ovat monipuolistuneet ja parantuneet.

Koulun lakkauttaminen on suuri päätös ja vaikuttaa myös kylän elämään. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisen tilaisuuksissa ja annettujen kannanottojen perusteella Olhavan koulun asia on tärkeä monelle kuntalaiselle ja sidosryhmälle. Esille on tuotu paljon huolta kylän tulevaisuudesta ja vetovoimasta, lasten ja perheiden arjen sujumisesta ja koulumatkojen toteutumisesta. Päätöksenteossa myös näitä asioita ja näkemyksiä arvioidaan. Työryhmät, valmistelijat ja vaikutusten arvioinnit keskittyvät erityisesti oppilaiden, oppimisen, opetussuunnitelman toteuttamisen, opetuksen järjestämisen ja resurssien kohdentamisen näkökulmiin. Näistä käsin on perusteltavissa ja nähtävissä, että Olhavan koulu oppilasmäärä on liian pieni laadukkaan, tarkoituksenmukaisen ja taloudellisesti perustellun opetuksen järjestämiseen.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Lukkari Tuomo
Päätösesitys	Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää esittää Olhavan koulun lakkauttamista 1.8.2024 alkaen kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Päätös	Keskustelun aikana Pekka Nevalainen esitti Pirjo Klasilan, Veliheikki Hyvärisen ja Pekka Koskelan kannattamana, että opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta ei esitä Olhavan koulun lakkauttamista ja antaa tämän esityksen kunnanhallitukselle ja -valtuustolle.

Aila Paaso ja Sauli Keltamäki kannattivat pohjaesitystä.

Koska oli tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, suoritettiin äänestys. Pohjaesityksen puolesta äänestettiin sanomalla JAA ja Pekka Nevalaisen esityksen puolesta äänestettiin sanomalla EI.

Suoritetussa äänestyksessä pohjaesityksen puolesta äänestivät Aila Paaso, Sauli Keltamäki ja Leena Tiiro.

Pekka Nevalaisen esityksen puolesta äänestivät Pekka Nevalainen, Pirjo Klasila, Veliheikki Hyvärinen, Pekka Koskela ja Reijo Kehus.

Pekka Nevalaisen esitys tuli lautakunnan päätökseksi.

Päätös:

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta ei esitä Olhavan koulun lakkauttamista ja antaa tämän esityksen kunnanhallitukselle ja – valtuustolle käsiteltäväksi.

Khall 16.10.2023 § 245
101/00.01.02.00/2023

Valmistelija kunnanjohtaja Marjukka Manninen

lin kunnassa on tehty laaja kouluverkkoselvitys vuonna 2015. Selvityksessä linjattiin, että Olhavan koulun tilannetta tarkastellaan, mikäli oppilasmäärä on kahtena peräkkäisenä lukuvuotena alle kolmekymmentä oppilasta. Kyseisen rajan alittuessa toistamiseen, valtuusto on talousarviopäätöksessään vuonna 2020 toiminut johdonmukaisesti tekemänsä linjauksen mukaisesti ja ottanut koulun tilanteen tarkasteluun. Tarkastelussa selvitettiin erilaisia vaihtoehtoja, niiden vaikutuksia. Tarkastelun perusteella kunnanhallitus hyväksyi talousarviokäsittelyn yhteydessä kokouksessaan 23.11.2020 §311 esityksen, jossa opetuksen ja varhaiskasvatuksen toiminnallisissa muutoksissa edetään Olhavan koulun ja Tenavatuvan osalta opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan hyväksymän palvelusuunnitelman mukaisesti, jonka mukaan kyseiset toiminnot lakkautetaan 1.8.2022 alkaen ja esitti tätä edelleen kunnanvaltuustolle. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 7.12.2020 §95, että Olhavan koulu ja Tenavatupa lakkautetaan 1.8.2022. Samalla todettiin, että koulun lakkauttamisesta pitää tehdä vielä erikseen hallinnollinen kunnanvaltuuston päätös. Varhaiskasvatuspalveluiden osalta päätöksen voi tehdä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta.

Hallintolain 31 § mukaan viranomaisen on huolehdittava palveluverkkoa koskevan asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Kunnassa viime kädessä arvioidaan, mitä selvityksiä päätöksen valmistelemiseksi tarvitaan. Olhavan koulun ja Tenavatuvan osalta selvittelyä on tehty pääasiassa Palvelusuunnittelun 2020-2025 työryhmässä ja lisäksi Olhavan koulun työryhmässä. Asiaa on lisäksi esitelty ja käsitelty edellä kuvatun kaltaisesti kunnan päätöksenteossa, hallintoelimissä ja viranhaltijoiden valmistelmana.

Olhavan koulun lakkauttamis päätös on tehty lautakunnassa (7.10.2021 §95), kunnanhallituksessa (18.10.2021 §293) ja valtuustossa (1.11.2021 § 183). Hallinto-oikeus on kumonnut (15.11.2022) kunnanvaltuuston 1.11.2021 § 183 tekemän päätöksen perustaen päätöksensä puutteelliseen kuulemiseen koulun lakkauttamisen vaikutusten osalta. Itse päätöstä ei ole moitittu.

Aiemmin tehdyt päätökset ovat perustuneet siis laajempaan palveluverkkoselvitykseen sekä erityisesti siinä luotuihin periaatteisiin, jotka määrittelevät, milloin ja millä periaatteilla laskettu oppilasmäärä ja siinä tapahtuvat muutokset johtavat prosessiin, jolla määritellään kouluverkon muutokset ja mahdolliset koulujen lakkauttamiset. Kyseiset periaatteet on yhdessä hyväksytty ja niihin on periaatetasolla sitouduttu. Yhdessä hyväksyttyjen

periaatteiden noudattaminen on sekä demokratiaa, tasapuolisuutta että hyvää hallintotapaa kunnioittava periaate. Se antaa myös kuntalaisille mahdollisuuden ennakoida kouluverkon kehittymistä riittävän varhaisessa vaiheessa ja vaikuttaa alueen kehityskulkuun.

Olhavan koulu sijaitsee hieman alle kahdenkymmenen kilometrin päässä lin keskustaajamasta pohjoiseen ja reilun viidentoista kilometrin päässä Kuivaniemestä etelään. Koulukiinteistö nykyiseen muotoonsa on rakennettu vuonna 1954. Kiinteistöä on peruskorjattu ja laajennettu vuonna 1998. Olhavan koulukiinteistössä on opiskeltu viimeksi kevätlukukaudella 2022. Lukuvuonna 2022-2023 ja syyslukukaudella 2023 Olhavan koulun oppilaat ovat opiskelleet pääasiassa Kuivaniemen koululla opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päätöksen mukaisesti. Päätöksen taustalla on aiemmin tehty lakkauttamispäätös, jonka Pohjois-Suomen hallinto-oikeus siis myöhemmin kumosi.

Tehdyissä selvityksissä, valmisteluissa ja sekä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan 31.8.2023 §83 hyväksymässä Olhavan koulun raportissa on kuvattu, mitä koulun lakkauttaminen tarkoittaisi ja mitkä sen vaikutukset olisivat. Koulun lakkauttamista on perusteltu oppilasmäärän laskemisella, hyvin pienen yksikön opetuksen järjestämisen vaikeuksilla, opetussuunnitelman toteuttamisen haasteilla ja oppilaiden valinnaisuuden, sosiaalisen verkoston ja oppituntien ulkopuolisten mahdollisuuksien vähäisyydellä. Koulun jatkamisen tärkeyttä on tuotu esille lähikoulumallin tärkeydellä, kylän elinvoimaisuuden säilymisellä sekä oppilaiden kuljetusmatkojen pidentymisellä.

lin kunnan perusopetuksessa on tällä hetkellä perusopetuksen piirissä hieman alle 1500 oppilasta. Seuraavien viiden vuoden aikana oppilasmäärä laskee ennusteen mukaan vuosittain noin 50 - 80 - oppilasta. Tämä selittyy ennen kaikkea syntyvyyden laskun seurauksena. Kun ekaluokkalaisia aloitti lissä koulunsa vielä tänä syksynä 149, vuonna 2028 määrä ennusteen mukaan jää alle sadan ekaluokkalaisen. Kouluverkkomme tulee siis kokonaisuutenakin olemaan haasteiden ja muutosten edessä. Olhavan koulun osalta ekaluokkalaisia olisi nykyisellään kolme ja seuraavien viiden vuoden aikana koulun aloittaisi Olhavassa vuosittain 2-4 ekaluokkalaista. Koulun perusopetuksen oppilasmäärä vaihtelisi oppilasennusteen mukaan 14-17 oppilaan välillä. Lukuihin on huomioitu koulun oppilas- ja opetusryhmärakenne lukuvuodelta 2021-2022 (vuosiluokat 1-5, kaksi opetusryhmää).

Olhavan koulun koko on hyvin pieni. Pienellä koululla on omat etunsa, mutta myös hankaluutensa. Pieni oppilasmäärä aiheuttaa haasteita monipuolisuudelle, oppilasryhmien muodostamiselle, sosiaalisuudelle, yhteistyömuodoille ja opetussuunnitelman toteuttamiselle. Hyvin pieni koulu pystyy tarjoamaan vain vähän valinnaisuutta, oppilaiden toiveisiin pohjautuvaa kerhotoimintaa ja pedagogista ryhmittelyä. Opetussuunnitelman toteuttaminen ja sen tavoitteet ovat opetusta ja sen järjestämistä sitovia. Opetushallituksen selvityksessä (Nyyssölä ja Kumpulainen, 2020) osaamisen ja oppimisen tulevaisuudesta todetaan, että erilaiset teemat ja sisällöt, monenlaiset oppimiskokemukset, erilaiset opetusstrategiat sekä verkko- ja luokkaopetuksen integrointi tulee nyt ja jatkossa yhdistää eri tavoin kollektiivisissa oppimistiloissa, jotta henkilökohtainen koulutus ja oppiminen voidaan varmistaa. Tämä on pienellä koululla ja vähäisellä opetushenkilöstöllä hyvin haasteellista.

Pieni koulu on usein tiivis, turvallinen ja viihtyisä kouluympäristö. Yhteisöllisyyden ympärille voi rakentaa koulun, jossa kaikki tuntevat kaikki. On kuitenkin todennettavissa, että koko koulun oppilasmäärän jäädessä alle kahdenkymmenen ja ryhmäkohtaisen oppilasmäärän 6-8:aan oppilaaseen ei

opetussuunnitelmaa voi kaikilta osin toteuttaa riittävällä laajuudella. Tämä on myös oppilaiden oppimisen ja tasa-arvon kannalta kyseenalaista. Olhavan alueen lapsille tulee taata samat mahdollisuudet valinnaisuuteen, monipuolisuuteen, mahdollisuuksiin ja laatuun kuin muillekin iäisille oppilaille. Toisaalta on hyvä huomata, että perusopetusryhmien koko olisi hyvä säilyttää minimissään noin viidessätoista oppilaassa opetuksen laadun, kustannustehokkuuden tasapuolisuuden varmistamiseksi. On oma arvonsa ja merkityksensä saada käydä kouluaan lähellä kotia. Useat iiläiset oppilaat kulkevat kuitenkin tälläkin hetkellä koulumatkaansa kauempaa kuin olhavalaiset opiskellessaan Kuivaniemen koulussa. Olhavan koulun oppilaalle pisimmillään koulumatka Kuivaniemelle olisi hieman yli 30 kilometriä. Perusopetuslaissa säädetty koulumatkaan käytetty enimmäisaika ei ylittyisi Olhavan koulun lakkautuessa.

Koulun lakkauttaminen tuo myös säästöjä. Lakkauttamisella voidaan vähentää kahden opettajan ja yhden ohjaajan verran henkilöstökuluja. Kunnan tasolla säästöiksi voidaan myös laskea kiinteistöön liittyvät kulut (mikäli kiinteistöstä luovutaan) ja tukipalveluiden henkilöstön kulut. Koulukuljetuskustannukset eivät lakkauttamisen myötä juuri nouse, koska olemassa olevilla sopimuksilla ja reiteillä voidaan toteuttaa oppilaiden kuljetus Kuivaniemelle. Tämä on voitu myös todentaa Olhavan oppilaiden opiskeltua Kuivaniemellä edellisenä lukuvuonna.

lin kunta on ollut ja on jatkossakin isojen taloudellisten haasteiden edessä. Aiempien haasteiden lisäksi hyvinvointialueiden syntymisen johdosta kunnan valtionosuuksiin tullaan tekemään siirtolaskelmien mukaan noin 1,2 M€ vähennys, samoin tietyt asiakasmaksulakiin liittyvät päätökset pienentävät maksutuloja ja yleinen taloustilanne kohonneine kuluineen, synkkenevään työllisyystilanteineen ja sitä kautta pienenevine verotuloineen haastaa erityisesti tulevia vuosia. Kunnan palveluiden kulutaso on epäterveellä polulla. Palveluverkkosuunnitelma on ollut ja on edelleen merkittävä peruspilari talouden tasapainottamisen tiellä. Kouluverkon osalta tehdyt linjaukset auttoivat merkittävästi vuoden 2022 tilinpäätöksen kääntymistä alijäämäisestä hiukan ylijäämäiseksi. Sama kehityskulku näyttää jatkuvan kuluvana vuonna, johon puolestaan vaikuttaa myös varhaiskasvatusta koskeneiden palveluverkkomuutosten realisoituminen. Palveluverkon periaatteissa pysyminen ja siihen kuuluvien toimenpiteiden tekeminen on siis kriittisen tärkeää. Tehdyt ratkaisut ovat saaneet oikaistua talouden suuntaa, mutta niissä pysyminen ja jatkotoimenpiteiden tekeminen on kriittistä kunnan terveen talouden ja resurssien asianmukaisen suuntaamisen sekä itsenäisen kunnan jatkon kannalta.

Olhavan koulun oppilaat mahtuvat hyvin lähikouluksi osoitettavalle Kuivaniemen koululle, jossa he pääosin ovat opiskelleet lukuvuoden 2022-2023 alusta alkaen. Opiskelu, kuljetukset ja oppimisen tuki ovat toteutuneet hyvin. Oppilaiden sosiaalinen verkosto, valinnan mahdollisuudet, kerhotoimintaan osallistuminen ja opetusjärjestelyt ovat monipuolistuneet ja parantuneet. Oppilaiden hyvinvointi on voitu turvata ja toteuttaa heille laadukasta opetusta ja oppilashuoltoa.

Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisten tilaisuuksissa ja annettujen kannanottojen perusteella Olhavan koulun asia on tärkeä monelle kuntalaiselle ja sidosryhmälle. Esille on tuotu paljon huolta kylän tulevaisuudesta ja vetovoimasta, lasten ja perheiden arjen sujumisesta ja koulumatkojen toteutumisesta. Päätöksenteossa myös näitä asioita ja näkemyksiä arvioidaan. Työryhmät, valmistelijat ja vaikutusten arvioinnit keskittyvät erityisesti oppilaiden, oppimisen, opetussuunnitelman toteuttamisen, opetuksen järjestämisen ja resurssien kohdentamisen näkökulmiin. Näistä käsin on perusteltavissa ja nähtävissä, että Olhavan koulu oppilasmäärä on liian pieni laadukkaan, tarkoituksenmukaisen ja taloudellisesti perustellun opetuksen järjestämiseen.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Manninen Marjukka
Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle Olhavan koulun lakkauttamista 1.8.2024 alkaen.
Päätös	Helka Tapio esitti, että kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Olhavan koulua ei lakkauteta. Petri Hyvönen, Sanna Valaja ja Reijo Kehus kannattivat esitystä. Päätösesitystä kannattivat Petri Tervonen, Risto Säkkinen, Noora Huotari ja Aila Paaso. Suoritettiin nimenhuutoäänestys. Päätösesitystä kannattavat sanoivat JAA ja Helka Tapion esitystä kannattaneet sanoivat EI. Äänestystulos JAA 6 ja EI 5. JAA (6) äänestivät Teijo Liedes, Petri Tervonen, Noora Huotari, Aila Paaso, Risto Säkkinen ja Leena Tiiro. EI (5) äänestivät Sanna Valaja, Petri Hyvönen, Hannu Kaisto, Reijo Kehus ja Helka Tapio. Päätösesitys hyväksyttiin. Helka Tapio jätti päätökseen eriävän mielipiteen.